ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 21.11.2023 г.
COM(2023) 746 final

2023/0427 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST 8091/22 INIT; ST 8091/22 ADD 1) от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България

2023/0427 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST 8091/22 INIT; ST 8091/22 ADD 1) от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост[1], и по-специално член 20, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) След като на 15 октомври 2021 г. България представи своя национален план за възстановяване и устойчивост (ПВУ) от България Комисията предложи своята положителна оценка на Съвета. Съветът одобри положителната оценка с решение за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г.[2]

(2) Съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа на всяка държава членка следва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. в съответствие с методиката, предвидена в него. На 30 юни 2022 г. Комисията представи резултатите от тази актуализация на Европейския парламент и на Съвета.

(3) На 29 септември 2023 г. България представи на Комисията изменен национален план за възстановяване и устойчивост. В изменения план за възстановяване и устойчивост се взема предвид актуализираното максимално финансово участие в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и е включено обосновано искане до Комисията да предложи на Съвета да измени решението за изпълнение на Съвета в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, като се има предвид, че планът за възстановяване и устойчивост частично вече не може да бъде постигнат поради обективни обстоятелства. Измененията на плана за възстановяване и устойчивост, представени от България, се отнасят до 22 мерки.

(4) На 14 юли 2023 г. Съветът отправи препоръки към България в контекста на европейския семестър. По-специално Съветът препоръча на България да

[1] ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.
[2] ST 80912022 INIT; ST 8091 2022 ADD 1.

прекрати мерките за енергийна подкрепа до края на 2023 г. и да гарантира разумна фискална политика. За периода след 2024 г. Съветът препоръча на България да продължи да следва постепенна и устойчива средносрочна фискална консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, благоприятстващи по-висок устойчив растеж, включително по линия на финансирането по механизма за възстановяване и устойчивост в подкрепа на екологичния и цифровия преход. За да се гарантира ефективна структура на управление, Съветът препоръча на България да укрепи административния си капацитет, включително с оглед на бързото изпълнение на своя план за възстановяване и устойчивост и на главата за REPowerEU, както и бързото изпълнение на своята политика на сближаване. Освен това Съветът препоръча България да намали зависимостта си от изкопаеми горива и да ускори прехода си към чиста и възобновяема енергия, да повиши енергийната ефективност и да намали енергийната бедност, както и да установи политика за придобиване на умения с цел ускоряване на екологичния преход.

(5) Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на актуализирания план за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент.

Актуализации въз основа на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241

(6) В изменения план за възстановяване и устойчивост, представен от България, се изменят 14 мерки, за да се вземе предвид актуализираното максимално финансово участие. България обясни, че тъй като максималното финансово участие е намаляло от 6 267 312 124 EUR[3] на 5 688 778 600 EUR[4], планът трябва да бъде изменен, като се премахнат 6 мерки и се ограничат 8 мерки.

(7) Измененият план за възстановяване и устойчивост вече не съдържа някои мерки по компонент 5 „Биологично разнообразие“, компонент 7 „Цифрова свързаност“, компонент 8 „Устойчив транспорт“, компонент 9 „Местно развитие“ и компонент 10 „Бизнес среда“, както е посочено в приложението към решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г.

(8) Тези мерки се отнасят до инвестиция C5.I2 „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт“ относно възстановяването на екосистемите и генерирането на повече екосистемни стоки и услуги; инвестиция C7.I3 „Цифрова трансформация на Български пощи и предоставяне на комплексни административни услуги“ във връзка с модернизацията на избрани пощенски станции в отдалечени селски райони, както и цифровата трансформация на Български пощи и въвеждането на пилотна система за базови телемедицински диагностични услуги и разгръщането на зарядни станции за електрически превозни средства; инвестиция C8.I3 „Цифровизация в железопътния транспорт и ERTMS“ във връзка с внедряването на Европейската

[3] Тази сума съответства на финансовото разпределение след приспадане на пропорционалния дял на България от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

[4] Тази сума съответства на финансовото разпределение след приспадане на пропорционалния дял на България от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

система за управление на железопътното движение (ERTMS) в основната мрежа TEN-T в България; инвестиция C8.I4 „Интермодален терминал в Русе“, включително изграждането на нов интермодален терминал, обединяващ различни видове транспорт, и неговата инфраструктура за контейнери в Русе; инвестиция C9.I2 „Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите“ с цел подобряване на управлението на количеството на водата чрез цифровизирането му и чрез подобряване на контрола върху използването на водите; и инвестиция C10.I5 „Подкрепа на въвеждането на задължителна съдебна медиация“ чрез разширяване на мрежата от центрове за медиация и провеждане на обучения. Описанието на тези мерки и свързаните с тях ключови етапи и цели се премахват и решението за изпълнение на Съвета следва да бъде съответно изменено.

(9) Освен това в изменения план за възстановяване и устойчивост се намаляват мерки по компонент 2 „Научни изследвания и иновации“, компонент 3 „Интелигентна промишленост“, компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“, компонент 6 „Устойчиво селско стопанство“, компонент 8 „Устойчив транспорт“, компонент 10 „Бизнес среда“ и компонент 12 „Здравеопазване“, за да се отрази актуализираното максимално финансово участие и решението за изпълнение на Съвета следва да бъде съответно изменено.

(10) По-конкретно, внасят се изменения в следните ключови етапи и цели, за да се намали изискваната степен на изпълнение в сравнение с първоначалния план и да се отрази намаленото разпределение на средствата: ключов етап 27, цел 28 и цел 30 за инвестиция C2.I1 „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“ по компонент 2 „Научни изследвания и иновации“; ключов етап 53 за инвестиция C3.I2 2.2.a „Схема за безвъзмездна помощ за комбиниране на възобновяеми енергийни източници с местно съхранение“ по компонент 3 „Интелигентна промишленост“; ключов етап 68 и цел 75 за инвестиция C4.I1 „Подкрепа за обновяване на сградния фонд“ по компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“; ключови етапи 109 и 110 и цел 111 за инвестиция C4.I5 „Пилотни проекти за производството на зелен водород и биогаз“ по компонент C4 „Нисковъглеродна икономика“, ключов етап 133 и цел 134 за инвестиция C6.I1 „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичния преход на селското стопанство“ по компонент 6 „Устойчиво селско стопанство“; ключов етап 188 и цели 189 и 190 за инвестиция C8.I2 „Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете“ по компонент 8 „Устойчив транспорт“; цели 276 и 277 за инвестиция C10.I9 „Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистрови данни“ по компонент 10 „Бизнес среда“; ключов етап 329 за инвестиция C12.I1 „Модернизиране на болничните заведения“ по компонент 12 „Здравеопазване“.

(11) Следните ключови етапи и цели са премахнати изцяло, за да се отрази намаленото разпределение на средствата: цел 112 за инвестиция C4.I5 „Пилотни проекти за производството на зелен водород и биогаз“ по компонент C4 „Нисковъглеродна икономика“; цели 129 и 130 за инвестиция C5.I2 „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт“ по компонент 5 „Биологично разнообразие“; ключови етапи 151, 152 и 154 и цели 153, 155, 156, 157, 158, 159 и 160 за инвестиция C7.I3 „Цифрова трансформация на Български пощи и предоставяне на комплексни

административни услуги“ по компонент 7 „Цифрова свързаност“; ключови етапи 191 и 192 за инвестиция C8.I3 „Цифровизация в железопътния транспорт и ERTMS“ по компонент 8 „Устойчив транспорт“; ключови етапи 193, 194, 195 и 196 за инвестиция C8.I4 „Интермодален терминал в Русе“ по компонент 8 „Устойчив транспорт“; ключови етапи 211 и 212 за инвестиция C9.I2 „Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите“ по компонент 9 „Местно развитие“; ключов етап 269 и цел 268 за инвестиция C10.I5 „Подкрепа на въвеждането на задължителна съдебна медиация“ по компонент 10 „Бизнес среда“; ключов етап 331 за инвестиция C12.I1 „Модернизиране на болничните заведения“ по компонент 12 „Здравеопазване“.

(12) Освен това, въпреки че мярка C2.I1 „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“ по компонент 2 „Научни изследвания и иновации“ като цяло е намалена в изменения план за възстановяване и устойчивост, органите са в състояние да финансират още едно висше училище в сравнение с първоначално очакваното по мярката. Поради това в рамките на инвестицията беше добавен нов ключов етап 29а.

Изменения въз основа на член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241

(13) Измененията на плана за възстановяване и устойчивост, представени от България поради обективни обстоятелства, се отнасят до една мярка.

(14) България обясни, че една от мерките вече не е напълно постижима в съответствие с първоначалния проект поради увеличенията на цените и неочакваните технически трудности, които са довели до увеличаване на разходите за единица продукция и необходимостта от преразглеждане на амбицията. Поради това България представи изменения на плана за възстановяване и устойчивост, за да промени описанието на мярката, да измени ключов етап 122 и цел 125 и да премахне ключови етапи 123 и 124 от инвестиция C4.I8 „Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници (RESTORE)“ по компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“. Въз основа на това България поиска горепосочените ключови етапи и цели да бъдат съответно изменени. Решението за изпълнение на Съвета следва да бъде съответно изменено.

(15) Комисията смята, че с мотивите, изложени от България, се обосновават актуализацията съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и изменението съгласно член 21, параграф 2 от същия регламент.

(16) Посочените по-горе промени в раздел 1 от приложението към решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. следва да бъдат отразени и в раздел 2 от това приложение, в който се посочва подробно размерът на всяка вноска. След премахването и изменението на ключовите етапи и целите, описани по-горе, сумите за всяка вноска също следва да бъдат изменени, за да се вземе предвид актуализираното максимално финансово участие в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(17) Предложените от България ограничени изменения не оказват влияние върху предишната положителна оценка на плана за възстановяване и устойчивост по отношение на неговата целесъобразност, ефективност, ефикасност или съгласуваност.

Корекции на технически грешки

(18) В текста на решението за изпълнение на Съвета бяха открити 10 технически грешки, които засягат седем ключови етапа, четири цели и общо 10 мерки. Решението за изпълнение на Съвета следва да бъде изменено, за да се коригират упоменатите технически грешки, които не отразяват съдържанието на плана за възстановяване и устойчивост, представен на Комисията на 15 октомври 2021 г., както беше договорено между Комисията и България.

(19) Тези технически грешки са свързани с описанието на мярката за реформа 1 „Реформа на предучилищното и училищното образование и на ученето през целия живот“ по компонент 1 „Образование и квалификация“, ключов етап 5 от реформа 2 „Реформа на висшето образование“ по компонент 1 „Образование и квалификация“, описанието на мярката и ключов етап 12 и цели 13, 14, 15 и 16 за инвестиция 2 „Модернизиране на образователната инфраструктура“ по компонент 1 „Образование и квалификация“, ключов етап 50 от инвестиция 2.1.д „Иновационен фонд (капиталов инструмент за иновации)“ по компонент 3 „Интелигентна промишленост“; ключови етапи 68 и 75 от инвестиция 2 „Подкрепа за обновяване на сградния фонд“ по компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“, ключов етап 187 от инвестиция 2 „Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете“ по компонент 8 „Устойчив транспорт“; описанието на мярката и ключов етап 222 от реформа 2 „Противодействие на корупцията“, ключов етап 240 от реформа 8 „Подобряване на рамката за борба с изпирането на пари“ по компонент 10 „Бизнес среда“, както и ключов етап 316 от реформа 1 „Актуализиране на стратегическата рамка на сектор „Здравеопазване“ по компонент 12 „Здравеопазване“. Тези корекции не засягат изпълнението на съответните мерки.

(20) България обърна внимание на Комисията, че един от елементите на ключов етап 231 от реформа 6 „Регистрова реформа за разгръщане потенциала на електронното управление за подобряване на бизнес средата“, свързан с определението за информационна система, е бил изпълнен преди периода на допустимост по механизма, посочен в член 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241. Поради това този елемент следва да бъде премахнат от решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) и критерий 2.2 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се очаква измененият план за възстановяване и устойчивост да допринесе за справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в специфичните за държавата препоръки, отправени към България, включително техните фискални аспекти.

(22) Запазват се всички реформи в рамките на компонента за екологичен преход, както и други важни инвестиции в подкрепа на декарбонизацията на икономиката, като например инвестициите в енергийната ефективност и инвестициите в енергия от възобновяеми източници за осигуряване на поне 3500 MW допълнителен капацитет за възобновяеми енергийни източници (вятърна и слънчева енергия), свързани към мрежата, в сравнение с равнищата от 2022 г. Въпреки че компонент 4 (Нисковъглеродна икономика) беше изменен чрез намаляване на инвестициите, свързани със съхранението на енергия

(RESTORE), и премахване на елемента, свързан с пилотния проект за биогаз и водород, той остава един от най-големите компоненти в плана.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

(23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) и критерий 2.5 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 измененият план за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, които допринасят до голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 57,5 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, изчислени в съответствие с методиката, установена в приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241.

(24) Амбицията на изменения план в областта на климата леко намалява в сравнение с първоначалния план, главно поради намаляването на равнището на изискваното изпълнение на някои мерки след намаляването на максималното финансово участие, налично за България, и възлиза на 57,5 % от преразгледания план в сравнение с 58,9 % от първоначалния план.

(25) Измененията, направени с цел да се вземе предвид актуализацията на максималното финансово участие, не оказват влияние върху предишната положителна оценка на приноса към екологичния преход. Значителните реформи и инвестиции, включени в плана за възстановяване и устойчивост, имат потенциала да допринесат за декарбонизацията на икономиката чрез подпомагане на засиленото внедряване на производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници, повишаване на енергийната ефективност и допринасяне за устойчива пътна и железопътна мобилност, както и за устойчиво селско стопанство и управление на водните ресурси.

Принос към цифровия преход

(26) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.6 от приложение V към него измененият ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на цифровите цели възлизат на сума, която представлява 23,1 % от общия размер на отпуснатите по изменения план средства, изчислени в съответствие с методиката, установена в приложение VII към Регламент (ЕС) 2021/241.

(27) Амбицията на изменения план по отношение на цифровия преход леко намалява в сравнение с първоначалния план, главно поради намаляването на равнището на изискваното изпълнение на някои мерки след намаляването на максималното финансово участие, налично за България, и възлиза на 23,1 % от преразгледания план в сравнение с 25,8 % от първоначалния план.

(28) Измененията, направени с цел да се вземе предвид актуализацията на максималното финансово участие, не оказват влияние върху предишната положителна оценка на приноса към цифровия преход. Все така се очаква инвестициите за насърчаване на придобиването на цифрови умения, цифровизацията на публичния сектор, предприятията и научноизследователските организации и инвестициите в цифрова свързаност трайно да повишат ефективността в тези сектори.

Други критерии за оценка

(29) Комисията смята, че измененията, предложени от България, не оказват влияние върху положителната оценка на плана за възстановяване и устойчивост, съдържаща се в решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България по отношение на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3, букви а), в), г), ж), з), и), й) и к) от Регламент (ЕС) 2021/241.

Положителна оценка

(30) След положителната оценка на Комисията относно изменения план за възстановяване и устойчивост с констатацията, че планът отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 и приложение V към този регламент, следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на изменения план за възстановяване и устойчивост, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на изменения план под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

(31) Прогнозните общи разходи по изменения план за възстановяване и устойчивост на България възлизат на 12 097 344 253 BGN, което се равнява на 6 185 273 901 EUR въз основа на референтния курс EUR/BGN на ЕЦБ от 15 октомври 2021 г. Тъй като размерът на очакваните общи разходи на изменения план за възстановяване и устойчивост е по-висок от актуализираното максимално финансово участие, налично за България, разпределеното финансово участие за изменения план на България, изчислено в съответствие с член 11, следва да се равнява на общия размер на финансовото участие, налично за изменения план на България. Тази сума се равнява на 5 688 778 600 EUR.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение ST 8091 2022 INIT; ST 8091 2022 ADD 1 се изменя, както следва:

1) Член 1 се заменя със следното:

„*Член 1*

Одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост

Одобрява се оценката на актуализирания план за възстановяване и устойчивост на България въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.“;

2) В член 2 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Съюзът предоставя на България финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 5 688 778 600 EUR[5]. Това финансово участие включва:

а) сума в размер на 4 636 043 337 EUR, която е налична за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.;

б) сума в размер на 1 052 735 263 EUR, която е налична за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.“;

3) Приложението се заменя с текста на приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република България.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател

[5] Тази сума съответства на финансовото разпределение след приспадане на пропорционалния дял на България от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.